Hukuk Bölümü 2008/209 E., 2008/379 K.

- **İNCELEMEDE İZLENECEK YÖNTEM**
- **YARGI MERCİİLERİNİN UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNE BAŞVURMALARI**

- 5326 S. KABAHATLER KANUNU [Madde 3]
- 5326 S. KABAHATLER KANUNU [Madde 16]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]

"İçtihat Metni"

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Bozkır İlçe Müdürlüğü'nün 21.4.2006 gün ve 407 ile aynı tarih ve 408 sayılı işlemleri ile, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı Zabıtası Kanunu'nun 47. maddesinin (d) ve (f) bentleri gereğince davacı adına idari para cezaları verilmiştir.

Davacı vekili, para cezalarına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

BOZKIR SULH CEZA MAHKEMESİ; 9.1.2007 gün ve E:2006/83 D. İş, K:2007/5 D. İş sayı ile, Bozkır Kaymakamlığı İlçe Tarım Müdürlüğü'nün 21.4.2006 tarih ve 407 ve 408 no'lu ceza tutanakları ile, itiraz edene kesilen toplam 3294.-YTL para cezasına Kamil Kara tarafından itiraz edildiği, itiraz eden, idari para cezasının yerinde olmadığını ve iptaline karar verilmesini talep ettiği, K. K.'ya 3285 sayılı Yasa'nın 47. maddesinin f ve d bentleri uyarınca para cezalarının kesilmiş olduğu, bu ceza tutanaklarına karşı itirazın süresinde yapıldığının anlaşıldığı, 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 31. maddesiyle değişik 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinin 1. fıkrasının a bendi uyarınca ilgili kanunda açıkça kanun yollarının gösterilmediği durumlarda Kabahatler Kanunu'ndaki kanun yollarının geçerli olacağı belirtildiğinden ve itiraza konu ceza tutanaklarının dayanağı olan 3285 sayılı Yasa'nın 56. maddesinde açıkça itiraz mercii idare mahkemesi olarak gösterildiğinden, tüm bu açıklamalar doğrultusunda K. K.'nın itirazına konu para cezasına ilişkin itirazı inceleme ve karara bağlama hususunun idare mahkemelerinin görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, söz konusu idari para cezalarının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

KONYA 2. İDARE MAHKEMESİ; 1.4.2008 gün ve E:2007/431 sayı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun Genel Kanunu Niteliği başlıklı 3. maddesinin 1-a bendinde, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin olarak diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde bu kanun hükümlerinin uygulanacağının belirtildiği, aynı Kanunun 27/1. maddesinde ise, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararlarına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş içinde, Sulh Ceza Mahkemesine başvurulabileceğinin hükme bağlandığı; olayda 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu uyarınca verilen para cezalarına karşı açılacak davalarda idari yargı mercilerinin görevli olduğunu belirten 3285 sayılı kanunun 56. maddesindeki hükmün yürürlükten kaldırılmış olması ve bu konuda 3285 sayılı kanunda başka bir hükmün de bulunmaması karşısında, 3285 sayılı kanun uyarınca verilen para cezalarında görevli mahkemenin genel kanun niteliği taşıyan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca adli yargı mahkemeleri olduğu kanaatine varıldığı; açıklanan nedenlerle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi gereğince, Bozkır Sulh Ceza Mahkemesi'nin 09.01.2007 tarih ve E:2006/83, K:2007/5 Değişik İş sayılı kararı ile görev yönünden reddedilen ve mahkemelerinde açılmış bulunan işbu davanın adli yargının görev alanına girdiği kanaatine varılmış olduğundan, dava dosyası ve eklerinin görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görevli merciin belirlenmesine ilişkin karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Turan KARAKAYA, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 22.12.2008 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği...

..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTINTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3285 sayılı Kanun'un 47. maddesinin (d) ve (f) bentlerine göre verilen para cezalarının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun, dava konusu işlemin tesis edildiği anda yürürlükte bulunan, 4648 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile değişik 47. maddesinin (d) bendinde; bu Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrası ile 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümleri saklı kalmak şartıyla; veteriner sağlık raporsuz sevk edildikleri ve menşeinde hastalık bulunmadığı anlaşılan ve 22 nci maddenin dördüncü fıkrasına göre veteriner sağlık raporu verilerek serbest bırakılan hayvan maddelerinin sahiplerine beşyüzmilyon lira, (f) bendinde; menşe şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporu olmayan hayvan ve hayvan maddelerini taşıyan nakil vasıtalarının üç ay süre ile trafikten men edilerek nakil vasıtalarının sahiplerine beşyüzmilyon lira idari para cezası verileceği; 56. maddesinin 4854 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile eklenen 2. fıkrasında, bu Kanunda yazılı olan idari para cezalarının o yerin en büyük mülki amiri tarafından verileceği, verilen idarî para cezalarına dair kararların ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201

sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği, bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itirazın, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmayacağı, itiraz üzerine verilen kararın kesin olduğu, itirazın, zaruret görülmeyen hâllerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılacağı, bu Kanuna göre verilen idarî para cezalarının 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunacağı öngörülmüşken; 56. madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 456. maddesiyle, "Bu Kanunda yazılı olan idarî yaptırımlara mahallî mülkî amir tarafından karar verilir" şeklinde değiştirilmiştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezalarının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nda son haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemeye göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Konya 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Bozkır Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 9.1.2007 gün ve E:2006/83 D. İş, K:2007/ 5 D. İş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 22.12.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.